

i Fæstelovgivningen om, at det var tilladt Hovedgaardsejeren at inddrage den 10de Bondegaard, naar der var afhændet 9, og saaledes, at disse Gaarde kunde lægges sammen til store Gaarde. Nu at borttage de Gaarde fra den Ejer, som med Lovhjemmel har inddraget dem, vilde ikke være forsvarligt, men at hindre, at de sammenlægges til store Brug, er ganske i Overensstemmelse med hele den Aand, som nu gaar igennem den nye Landbolovgivning. At opretholde Betingelserne for at kunne nedlægge de mindre Gaarde og slaa dem sammen til store, paa samme Tid som Staten ofrer betydelige Midler for at tilvejebringe flere Brug, er ganske selvmodsigende.

Jeg vil benytte Lejligheden, mens jeg taler om dette, til at henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa, at der vistnok i de sidste Aaringer af Folk, som har tjent mange Penge og følt Trang til at blive en Slags Godsejere, er sammenkøbt adskillige Gaarde, som nu drives sammen. Jeg ved ikke, om man ikke ogsaa fra Ministeriets Side har givet Tilladelse til Nedlæggelse af saadanne Gaarde, maaske imod, at der blev oprettet et eller andet lille Bolssted i Stedet. Det finder jeg er fra Administrationens Side at modarbejde den Bestræbelse, som man ellers nu er inde paa og søger fremmet igennem nye Love. At en Mand ejer flere Gaarde, naar de drives hver for sig, betyder intet, thi en skønne Dag afhænder Manden en eller flere af disse Gaarde, og de gaar over paa andre Hænder. Det formindsker ikke Brugenes Antal. Men naar man nedlægger Gaarde og driver dem fra samme Sted, altsaa paa en Maade etablerer en Herregaardsbedrift, er det ganske i Modstrid med den Aand, man nu søger at fremme, og som man ikke mindst slaar til Lyd for fra den højtærede Ministers Partis Side.

Jeg kommer dernæst til § 6, som indeholder Reglerne om, hvorledes Jorden skal vurderes. Her foreslaar det ærede Flertal følgende: „Hver enkelt Ejendom vurderes for sig med dens Tilliggende efter det bestaaende Brugsforhold og med de Rettigheder, Byrder og Forpligtelser, hvormed den besiddes af Ejeren. Ejendommens Værdi vil som Regel ikke kunne sættes højere, end den sidste Vurdering til Ejendomsskyld udviser, og ikke lavere end Gennemsnittet af de to sidste Ejendomsskyldvurderinger“. Det er en af de Bestemmelser, hvor Mindretallet, som jeg omtalte, finder, at Flertallet gaar for en-

sidigt til Værks. Man skyder sikkert her ud over det Maal at overdrage Fæsterne Ejendommene paa rimelige, endogsaa meget rimelige Vilkaar. Maksimum for Vurderingen vil altsaa som Regel være Ejendomsskyldvurderingen. Nu maa man jo erindre, at denne er i de fleste Tilfælde ret moderat i Forhold til Ejendommens Værdi, og naar man yderligere tager i Betænkning, at Ejendomsskylden skulde have været fornyet i Fjor ved Loven af 17. Oktober, men at dette er blevet ændret derhen, at Ejendomsskyldvurderingen er blevet udsat eet Aar, medens i Virkeligheden Værdierne har været stærkt stigende, vil man være endnu mere klar over, at den Ejendomsskyldvurdering, der findes, langt fra er svarende til de virkelige Værdier i dette Øjeblik. Naar der derfor i Begyndelsen af Paragraffen staar: „Hver enkelt Ejendom vurderes for sig selv med dens Tilliggende efter det bestaaende Brugsforhold og med de Rettigheder, Byrder og Forpligtelser, hvormed den besiddes af Ejeren“, men man paa den anden Side er bundet til som Regel ikke at sætte Ejendommen højere end dens sidste Vurdering til Ejendomsskyld, saa bliver der et Misforhold til Stede. Dette Misforhold vil bl. a. ogsaa bevirke, at det ringe Antal Fæstere, der endnu ikke frivilligt har afløst, kommer til at afløse paa langt gunstigere Betingelser, end nogen anden Fæster har kunnet afløse frivilligt paa her i Landet. Den ærede Ordfører omtalte, at der var omdelt her i Tinget et Andragende fra Godsejerforeningen. Idet jeg i øvrigt skal henlede ærede Medlemmers Opmærksomhed paa dette, skal jeg tillade mig at fremdrage et Par enkelte Punkter af dette Andragende. Særlig skal jeg nævne nogle Eksempler paa Ejendomsskyldværdien i Forhold til Ejendommens nuværende Værdi paa nogle Gaarde nede ved Tølløse Gods, hvis Administration har udarbejdet det Bilag, der er vedlagt Andragendet fra Godsejerforeningen. I Bilaget findes en Fortegnelse over en Del af de Bøndergaarde, der hører til dette Gods, og blandt disse fremdrages 3 Eksempler, som er tagne i Flæng. Det forudsættes, at Gennemsnitsalderen for disses Fæstere er 45 Aar. Den ene Ejendom tilhører Peter August Frederiksen. Den er 90 Tdr. Land med Hartkorn 5 Tdr. 7 Skpr. 1 Fdk. $\frac{1}{2}$ Album, den aarlige Afgift er 100 Kr. i Penge, ca. 6 Tdr. Rug, 24 Tdr. Byg og ca. 12 Tdr. Havre. Ejendomsskylden er 42 000 Kr. Fæstet er indgaaet i 1897, men efter hvad en med Forholdene meget kendt Mand,